

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนพื้นฐานของชุมชน: กรณีศึกษา
ชุมชนบ้านนา อำเภอสามเงา จังหวัดตาก

ชื่อผู้เขียน พันตรี กฤษฎา ภักดิ์อุทธรณ์

ชื่อปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา รัฐศาสตร์

ปีการศึกษา 2550

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ทิพาพร พิมพิสุทธิ์ ประธานกรรมการ
2. ดร. บวร ประพฤติกิติ
3. รองศาสตราจารย์ ดร. กฤษณา ไวกำรวจ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาการริเริ่มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนพื้นฐานของชุมชนในชุมชนบ้านนา อำเภอสามเงา จังหวัดตาก (2) เพื่อศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (3) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชน และ (4) เพื่อศึกษาผลกระทบของนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชน

การศึกษาครั้งนี้ใช้แนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้ข้อมูลเอกสารและการสัมภาษณ์จากผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้นำชุมชน ข้าราชการของหน่วยงานปกครองท้องถิ่นในพื้นที่ และประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การริเริ่มของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนพื้นฐานของชุมชนมีที่มาจากทั้งภายในและภายนอก ในส่วนของที่ภายในนั้น สมาชิกของชุมชนบ้านนามีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของตนและมีการรวมกลุ่มอาชีพที่เป็น

ประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในส่วนของที่มาภายนอกนั้น กลุ่มนักวิจัยของมหาวิทยาลัยรามคำแหงได้จัดเวทีชุมชนเพื่อการวางแผนแม่บทสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2. สมาชิกชุมชนบ้านนามีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น การรวบรวมความคิดเห็น การจัดตั้งกลุ่มอาชีพ การวางแผนแม่บทชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การทำกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น การจัดหางานทางด้านวัฒนธรรม เป็นต้น และการประเมินผล

3. ปัญหาหลักคือ การขาดแคลนเงินทุนและขาดตลาดสำหรับสินค้าอุปโภคบริโภคที่ผลิตโดยชุมชน

4. ผลกระทบของนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนคือ การจัดตั้งเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ชุมชนจัดตั้งเครือข่ายชุมชนได้แต่ไม่สามารถขยายตัวไปสู่การจัดตั้งแม่ข่ายท้องถิ่นได้ ทั้งนี้เพราะสมาชิกชุมชนขาดศักยภาพในด้านการศึกษาและประสบการณ์ในการยกระดับความสามารถของคน

The findings are:

1. The initiation of community-based ecotourism comes from both internal and external sources. Internally, members of Ban Na community exchange their opinions concerning their problems and needs and organize occupational groups beneficial to ecotourism. Externally, a group of researchers from Ramkhamhaeng University holds community forums to launch a master plan for ecotourism.

2. Members of Ban Na community actively participate in ecotourism activities: gathering opinions, forming occupational groups, planning a community master plan on ecotourism, launching ecotourism activities such as cultural events and so on, and evaluating.

3. Major problems are lacking financial capital, and lacking markets for consumption goods produced by the community.

4. Impact of national ecotourism policy on community in dealing with ecotourism is about the establishment of ecotourism network. The community forms a community network but cannot extend to establish even a local network since members of the community lack potentials in terms of enough education and experience to elevate their efforts.